

การวิเคราะห์การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของ
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
Analysis of Education Policy Making Implemented at
The Faculty of Technical Education Rajamangala University of Technology

ชัยอนันต์ มั่นคง¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปีการศึกษา 2556 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประกอบด้วยผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ จำนวนทั้งสิ้น 144 คน โดยมีการดำเนินการวิจัยเป็นสองระยะ คือ ระยะแรกเป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับกลุ่มผู้ให้นโยบาย หรือผู้กำหนดนโยบาย ได้แก่ ผู้บริหาร ประกอบด้วยคณบดีและรองคณบดี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเป็นประเด็นข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบความสอดคล้องกับตัวแบบตามทฤษฎีตัวแบบการกำหนดนโยบาย ระยะที่สอง เป็นการนำผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสอดคล้องกับตัวแบบตามทฤษฎีจากการเก็บข้อมูลในระยะแรกมาสร้างแบบสอบถามในเชิงปริมาณเพื่อเก็บข้อมูลกับผู้รับนโยบาย ได้แก่ คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่เป็นการยืนยันว่ากระบวนการกำหนดนโยบายนั้นเป็นตามทฤษฎีดังกล่าวจริง

จากการศึกษาวิจัย พบว่าโดยภาพรวมคณะได้มีการดำเนินการเป็นไปตามตัวแบบทฤษฎีระบบ (System Theory Model) คือ มีกระบวนการการกำหนดนโยบายที่พิจารณาความสอดคล้องกันระหว่างปัจจัยนำเข้า (Inputs/ Policy Demand) ปัจจัยกระบวนการตัดสินใจ (Conversion or Decision-making Process) ปัจจัยด้านผลผลิตของนโยบาย (Outputs) ที่จะทำให้เกิดเป็นนโยบาย ปัจจัยที่เป็นผลลัพธ์ของนโยบาย (Outcomes) และสามารถส่งผลผลย้อนกลับ (Feedback) ไปสู่การพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง หรือกำหนดนโยบายใหม่ในครั้งต่อไปได้ ประกอบกับคณะได้คำนึงถึงอิทธิพลของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environments) ซึ่งมีผลต่อการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะทั้งทางตรงและทางอ้อม

คำสำคัญ : กระบวนการกำหนดนโยบาย, นโยบายการจัดการศึกษา, ตัวแบบทฤษฎีระบบ

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี,
email: chaiananm@hotmail.com

Abstract

The purpose of this study was to analyze the education policy making of the Faculty of Technical Education at Rajamangala University of Technology Thanyaburi (RMUTT) in 2003. The sample used in this study was the staff of the Faculty of Technical Education at RMUTT. This included the dean, vice deans, teachers, and staff of the Faculty of Technical Education at RMUTT. A total of 144 people have been interviewed in two research phases. The first phase, involved the collection of qualitative information from the policy makers and administrators including the executive dean and vice deans. The instrument used was a semi-structured interview. The researchers constructed the interview questions on the approaches in designing the education policy of the Faculty of Technical Education at RMUTT. The data were analyzed by comparing them with those in traditional theory. The second phase - the results gained from the comparative analysis in the first phrase were then used to construct the quantitative questionnaires aiming to collect data from teachers and staff who implemented the policy. Then the data were analyzed and presented in an essay form.

The research found that most of the implementation process is based on a theoretical model of the system, namely System Theory Model which is the process of policy formulation to determine the consistency between the inputs (Inputs/ Policy Demand), the decision-making process, (Conversion or Decision-making Process), and productivity factors of the policy (Outputs). These factors are the results of the outcomes and can result in feedback to improve or develop new policy in the future. In addition, the Faculty of Technical Education at RMUTT took into account the influence of environmental factors which affected the policy of the Faculty of Technical Education both directly and indirectly.

Keywords : Analysis, Policy Making, Educational Policy

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมายังไม่บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะด้านคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนมีแนวโน้มที่ลดต่ำลง (วิทยากร เชียงกูล, 2550 อ้างถึงในสันติสุข ภูศรีโสม, 2554) การจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ ยังคงต้องการจะขยายปริมาณและตอบสนองความต้องการค่านิยมของผู้เรียนส่วนใหญ่ แต่ปัญหาเรื่องคุณภาพการจัดการศึกษายังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ดูได้จากคะแนนเฉลี่ยผลการสอบระดับชาติและระหว่างชาติลดลงทั้งที่งบประมาณเงินเดือนและค่าตอบแทนครูเพิ่มขึ้น (วิทยากร เชียงกูล, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจาก การประชุมของ World Economic Forum (WEF) – The Global Competitiveness Report 2012 – 2013 ปรากฏผลการจัดอันดับคุณภาพการศึกษาอยู่ในอันดับสุดท้ายของอาเซียน คือ อยู่ในลำดับที่ 8 (ไม่มีลาวและพม่า) ถึงแม้ผลประเมิน PISA 2012 (Programme for International Student Assessment) จาก 65 ประเทศ จะดีขึ้นแต่ก็ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมและเป็นรองประเทศเวียดนาม โดยไทยอยู่ในอันดับที่ 50 และเวียดนามอยู่ลำดับที่ 17 (ข่าวสดออนไลน์, 2556)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การปฏิรูปการศึกษาครั้งแรกของคณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ น่าจะเป็นสาเหตุสำคัญของความล้มเหลวในการยกระดับคุณภาพการศึกษาเพราะทำให้เกิดข้อขัดข้อง 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการและคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะปัญหาด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีการรวมศูนย์อำนาจไว้ในส่วนกลาง การขาดเอกภาพในการบริหารจัดการด้านนโยบาย เนื่องจากนโยบายมีหลายระดับยากต่อการนำไปปฏิบัติ และขาดการพัฒนา นโยบายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนั้นอาจมีสาเหตุมาจากการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติไม่ประสบผลสำเร็จ นโยบายสาธารณะเมื่อถูกกำหนดขึ้นมาแล้ว สิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อมาก็คือ การนำนโยบายสาธารณะนั้นไปสู่ภาคปฏิบัติให้บังเกิดผล แต่ในอดีตหรือจากบทเรียนหรือประสบการณ์ที่ผ่านมาปรากฏว่า นโยบาย แผนงานหรือโครงการที่ผ่านการกลั่นกรองมาแล้วจนอาจถือได้ว่าเป็นความคิดที่ดีเด่นเมื่อมีการนำไปปฏิบัติจริง ปรากฏว่าเกิดความล้มเหลวที่หาสาเหตุที่แน่ชัดไม่ได้ จนเป็นผลให้ นโยบาย แผนงานหรือโครงการนั้นต้องล้มเลิกไปในที่สุด

เมื่อได้วิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่าโดยสรุปมีปัญหายุ่ง 5 ประการ ได้แก่ 1) ปัญหาด้านสมรรถนะ 2) ปัญหาด้านการควบคุม 3) ปัญหาด้านความร่วมมือและต่อต้านการเปลี่ยนแปลง 4) ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่น 5) ปัญหาด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในประการที่สามซึ่งเป็นปัญหาด้านความร่วมมือและต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ซึ่งให้เห็นว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

ส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (สันติสุข ภูศรีโสม, 2554)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จัดตั้งขึ้นจากการรวมคณะศึกษาศาสตร์และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2549 และในปี พ.ศ. 2550 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ให้ใช้ “คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม” โดยมีหน้าที่ในการผลิตครูวิชาชีพ นักอุตสาหกรรม นักเทคโนโลยีและนักวิชาการศึกษา ทำการวิจัยบริการวิชาการแก่สังคม รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 2555) หลังจากนั้นคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมได้มีการพัฒนาให้เจริญยิ่งขึ้นมาโดยตลอด โดยมีการกำหนดนโยบายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการราชการเป็นหลักและแนวทางในการปฏิบัติและดำเนินการจัดการเรียนการสอน

นโยบายการจัดการศึกษาก็ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคณะฯ เพราะพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาคือ การผลิตบัณฑิตหรือการจัดการศึกษา ดังนั้นกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้น จะส่งผลให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนานโยบาย หรือส่งเสริมให้นโยบายที่ประกาศใช้ประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ยังเป็นการขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการดำเนินการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นบุคลากรของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประกอบด้วยผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ จำนวนทั้งสิ้น 144 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ชุด

1. ชุดแรกเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างในประเด็นที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีเพื่อเก็บข้อมูลกับผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหารเพื่อให้ได้ข้อมูลในการนำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับตัวแบบตามทฤษฎี โดยมีกระบวนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการกำหนดนโยบาย

1.2 สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพกับผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหารเพื่อให้ได้ข้อมูลในการนำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับตัวแบบตามทฤษฎีแบบสัมภาษณ์ เป็นลักษณะกึ่งมีโครงสร้างในประเด็นที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2. ชุดที่สองเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการยืนยันข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตัวแบบทฤษฎีการกำหนดนโยบายโดยมีกระบวนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เปรียบเทียบความสอดคล้องกับตัวแบบตามทฤษฎี

2.2 สร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ในขั้นแรกมีความสอดคล้องกับตัวแบบทฤษฎีระบบ (System Theory Model) และมีปัจจัยต่าง ๆ ตามทฤษฎีดังนี้คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs/ Policy Demand) ปัจจัยกระบวนการตัดสินใจ (Conversion or Decision-making Process) ปัจจัยด้านผลผลิตของนโยบาย (Outputs) ปัจจัยที่เป็นผลลัพธ์ของนโยบาย (Outcomes) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environments) ลักษณะแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ระดับวุฒิการศึกษา และประเภทบุคลากร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดระดับการปฏิบัติในการกำหนดนโยบายของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมของอาจารย์และบุคลากรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามตัวแบบทฤษฎีระบบ (System Theory Model) ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบ

มาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ระดับการปฏิบัติมากที่สุด ระดับการปฏิบัติมาก ระดับการปฏิบัติปานกลาง ระดับการปฏิบัติน้อย และระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1. ทำหนังสือขออนุญาตและนัดสัมภาษณ์คนบตี รองคณบดีที่เกี่ยวข้อง
2. ทำการสัมภาษณ์โดยการจดบันทึกและบันเสียงบทสัมภาษณ์

ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. ทำหนังสือและส่งแบบสอบถามไปยังภาควิชา และฝ่ายต่าง ๆ เพื่อขอเก็บข้อมูล
2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ถอดเทปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อย่างละเอียด
2. จัดเตรียมข้อมูล (Data Management) จากการถอดเทปและการจดบันทึก (Note-Taking) จัดเตรียมเป็นลักษณะแฟ้ม และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์
3. ให้รหัส (Coding) เพื่อดำเนินการจัดหมวดหมู่ข้อมูล (Categorizing) และทำดัชนีข้อมูล (Indexing)
4. ทำข้อสรุปชั่วคราวและการตัดทอนข้อมูล (Memoing Data Reduction) เพื่อลดขนาดข้อมูลและกำจัดข้อมูลที่ไม่ต้องการออกไปได้
5. วิเคราะห์และการนำเสนอ (Data Analysis and Presentation) เพื่อนำข้อสรุปย่อย ๆ มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์และหาข้อสรุปเพื่อตอบปัญหาการวิจัย โดยการจัดแบ่งประเภทของตัวแปรในด้านต่าง ๆ
6. ประมวลผลและสรุปข้อเท็จจริง (Drawing and Verifying Conclusions) จัดกลุ่มวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องกับตัวแบบตามทฤษฎี การระบุความสัมพันธ์ของการปฏิบัติการกำหนดนโยบายของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมของอาจารย์และบุคลากร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎีกับสิ่งที่ค้นพบ

7. พิสูจน์บทสรุปดำเนินการโดยนำข้อเท็จจริงที่ได้มายืนยันความถูกต้องของข้อสรุปอีกครั้งหนึ่งเพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า และเพื่อประเมินคุณภาพของข้อมูล และนำไปตรวจสอบเพื่อยืนยันกับข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามเชิงปริมาณเพื่อสรุปในขั้นตอนสุดท้าย

ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ในขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบลักษณะภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับวุฒิการศึกษาและประเภทบุคลากร โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมของอาจารย์และบุคลากรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าพิสัย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด

สรุปผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์ผู้กำหนดนโยบาย ได้แก่ คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และรองคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พบว่าการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับตัวแบบตามทฤษฎีการกำหนดนโยบาย ตามตัวแบบทฤษฎีระบบ (System Theory Model) ของอีสตัน (David Easton, 1971) และดายน (Thomas R. Dye) (Dye, 1995; Easton 1971) คือ มีกระบวนการการกำหนดนโยบายที่พิจารณาความสอดคล้องกันระหว่างปัจจัยนำเข้า (Inputs/Policy Demand) ปัจจัยกระบวนการตัดสินใจ (Conversion or Decision-making Process) ปัจจัยด้านผลผลิตของนโยบาย (Outputs) ที่จะทำให้เกิดเป็นนโยบาย ปัจจัยที่เป็นผลลัพธ์ของนโยบาย (Outcomes) และสามารถส่งผลผลย้อนกลับ (Feedback) ไปสู่การทบทวน ปรับปรุงหรือกำหนดนโยบายใหม่ในครั้งต่อไปได้ประกอบกับคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้คำนึงถึงอิทธิพลของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environments) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ตามปัจจัยได้ ดังนี้ คือ

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) หรือปัจจัยด้านความต้องการ (Policy Demand) พบว่า การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะนั้น ได้นำข้อมูลมาจาก 3 แหล่งใหญ่ ๆ คือ

1.1 จากหน่วยงานที่สูงกว่าระดับคณะขึ้นไป ประกอบด้วยนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ คือ จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพระดับอุดมศึกษา (TQF) และเนื่องจากเป็นคณะที่ได้มีการผลิตนักศึกษาสายครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงต้องดูกรอบมาตรฐานการผลิตครูขององค์การวิชาชีพด้วย นั่นก็คือ ครูสภา เพื่อที่จะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู นอกจากนั้น ทาง

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมก็นำข้อมูลในส่วนที่เป็นนโยบายการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (Hand On) ที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ WIL (Work Integrated Learning) ที่เน้นการปฏิบัติจริง จุดเด่นของนักศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คือ การที่นักศึกษาได้มีทั้งการฝึกงานและฝึกสอน

1.2 จากบุคลากรภายใน ซึ่งเป็นข้อเรียกร้องจากนักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ที่คณะเป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงาน

1.3 จากบุคลากรภายนอก เป็นข้อมูลที่ได้จากปลายทาง คือหน่วยงานที่รับผลจากนโยบายการจัดการศึกษาของคณะ ได้แก่ สถานศึกษา สถานประกอบการ ศิษย์เก่า ตลาดแรงงาน ซึ่งเป็นความต้องการของสังคมภายนอกว่าต้องการคุณภาพอย่างไร

นอกจากนั้นทางคณะยังได้นำข้อมูลที่เป็นปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้ประกอบในการกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาอีกด้วย เช่น สภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยี ซึ่งจะเป็นส่วน Data Information ที่คณะนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) และผนวกเข้ากับความต้องการของหน่วยงานโดยตรงจากกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาคุรุสภา และมหาวิทยาลัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ก่อเกิดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

2. ด้านปัจจัยกระบวนการตัดสินใจ (Conversion or Decision-Making Process) พบว่าคณะมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกันทั้ง Input Process และ Output เพื่อตอบสนองหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต คือ สถานศึกษา สถานประกอบการ และความต้องการของตลาดแรงงาน ภายใต้กรอบมาตรฐานเดียวกันและกระบวนการตัดสินใจเลือกหรือกำหนดนโยบายนั้นมีการผ่านคณะกรรมการ 2 ชุด คือ กรรมการบริหารคณะ ซึ่งประกอบไปด้วย หัวหน้าภาค หัวหน้าสาขา ตัวแทนอาจารย์ และกรรมการประจำคณะที่มีตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก นอกจากนั้นก่อนจะมาถึงกรรมการ 2 ชุดนี้นั้น ทางฝ่ายวิชาการก็ได้มีการประชุมระหว่างหัวหน้าภาควิชา หัวหน้าสาขา และในส่วนของคณะเองได้มีการทำ Benchmarking เป็นการ Benchmarking ทั้งภายในและภายนอก ในกลุ่มของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง และในกลุ่มของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีด้วยกันเอง นั่นก็คือในกลุ่มของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าทั้ง 3 แห่ง และภายนอกในกรอบมาตรฐานที่เราจะเปิดอาเซียน ทางคณะก็จะทำ Benchmarking กับประเทศเพื่อนบ้าน ในด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีเราก็จะทำกับประเทศเกาหลี ส่วนในด้านการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการศึกษาเราก็จะทำกับประเทศสิงคโปร์ เพื่อที่จะยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการที่จะนำมาประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย

หลักเกณฑ์ในการเลือกนโยบายมาประกาศใช้ เป็นการนำข้อมูลจากความต้องการหรือข้อเรียกร้องภายใน จากนักศึกษา จากอาจารย์และบุคลากรของคณะ และนำมาจากปลายทางนั้นก็คือ

ความต้องการของสังคม สถานศึกษา สถานประกอบการ และความต้องการของตลาดแรงงาน และหน่วยงานที่อยู่เหนือคณะขึ้นไป นั่นคือ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครูสภา และมหาวิทยาลัย

ดังนั้นนโยบายการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นจะมีความสอดคล้องกับภาระหน้าที่ของคณะ กล่าวคือ มีความสอดคล้องกับความสามารถหรือศักยภาพ ทรัพยากร และความพร้อมที่คณะมี ซึ่งหากบางเรื่องเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และจำเป็นต้องดำเนินการ แต่คณะไม่มีความสามารถก็จะดำเนินการหาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อที่จะเชื่อมโยงให้คณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จ หรือหากคณะมีความพร้อมแต่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของปลายทางก็จะไม่เลือกดำเนินการ เพราะนโยบายที่เราเลือกคือ นโยบายที่เรามีความพร้อมและสามารถนำไปปฏิบัติได้และเมื่อปฏิบัติแล้วต้องมีคุณภาพ ตลาดแรงงาน สังคมมีความต้องการ เราก็จะเลือกนโยบายนั้น นอกจากนั้นแล้วคณะยังมีกระบวนการในการบริหารจัดการในกรณีที่นโยบายเกิดการผิดพลาดอีกด้วย

3. ด้านปัจจัยผลผลิตของนโยบาย (Outputs) พบว่า นโยบายการจัดการศึกษาของคณะมีความสอดคล้อง คือ ได้หลักสูตร เนื้อหา และกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ของรัฐ และของสังคม ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครูสภา มหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมภายนอก ทั้งในภาคการศึกษาและอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถวัดได้จากคุณภาพของนักศึกษาที่ผลิตออกไป ซึ่งเป็นผลมาจากคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และจากเสียงสะท้อนจากหน่วยงานภายนอกที่รับนักศึกษาไปทำงาน ทั้งสถานศึกษา สถานประกอบการเพราะคณะมุ่งเน้นการสร้างนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีความเป็นนักวิชาการและวิจัย โดยมีหลักสูตรและกระบวนการในการเสริมสร้างทักษะในด้านต่างๆ ทั้งการฝึกงาน การเน้นภาษาต่างประเทศ ตลอดจนการส่งให้นักศึกษาไปฝึกงานในช่วงวันหยุดและวันปิดภาคการศึกษา นอกเหนือจากการเรียนในหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่ทำงานเป็น อยู่ในสังคมได้ กล้าแสดงออก และรู้ภาษาต่างประเทศ

4. ด้านปัจจัยที่เป็นผลลัพธ์ของนโยบาย (Outcomes) และผลย้อนกลับ (Feedback) พบว่าคณะได้มีการเตรียมตัวรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากตัวนโยบายรวมถึงผลกระทบจากสถานการณ์แวดล้อมในด้านต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น สถานการณ์ที่อาชีพศึกษากำลังจะเปิดสอนในระดับปริญญา ทางคณะได้มีการเตรียมความพร้อมในการเปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาให้มากขึ้น ซึ่งน่าจะช่วยให้เกิดผลกระทบด้านคู่แข่งด้านการจัดการศึกษาน้อยลง นอกจากนั้นแล้วนโยบายที่ทางคณะกำหนดจะเป็นนโยบายที่มีความสอดคล้องเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และนโยบายดังกล่าวสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพได้ และมีความสอดคล้องกับปลายทางและในระยะยาวกระบวนการนโยบายก็จะได้สิ้นสุดแค่การกำหนดนโยบายแล้วนำไปปฏิบัติเสร็จแล้วสิ้นสุด แต่ต่อไปนโยบายจะถูกยกระดับแล้วก็จะ

เกิดนโยบายใหม่เกิดขึ้น ต้องมีกระบวนการพัฒนานโยบาย มีการทวนสอบ ปรับปรุงแก้ไขให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และจะต้องสามารถแก้ปัญหาในเชิงที่มีผลกระทบต่อตัวนโยบายได้ เกิดการกำหนดนโยบายความต้องการแบบสมดุล

5. ด้านปัจจัยสิ่งแวดล้อม (Environments) พบว่า นโยบายจากรัฐมีส่วนสำคัญและมีอิทธิพลโดยตรงต่อการกำหนดนโยบาย ส่วนเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและเทคโนโลยี น่าจะเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายในปัจจุบัน นโยบายของรัฐที่มุ่งพัฒนาด้านการศึกษาให้มีผลให้หน่วยงานด้านการศึกษาได้รับงบประมาณมากขึ้น ส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาของคณะมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามไปด้วย ขณะนี้รัฐได้เน้นการศึกษาในสายวิชาชีพมากขึ้น และเน้นการเรียนที่เป็นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและมีการกำหนดสัดส่วนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสัดส่วน 60:40 นั้นหมายความว่า นโยบายของรัฐและนโยบายของมหาวิทยาลัยมีส่วนในการที่จะกำหนดนโยบายทางการศึกษามากขึ้น ทั้งนี้ในด้านเศรษฐกิจและสังคมยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการจัดการศึกษา กล่าวคือ ถ้าเศรษฐกิจอาเซียนมีการเปิดตลาดเสรีมากขึ้น เช่น มีตั้งฐานอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์แห่งใหม่เกิดขึ้น โดยมีศูนย์กลางการผลิตประเทศไทย การเปิดโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตต่าง ๆ การที่รัฐบาลส่งเสริมอุตสาหกรรมมากขึ้นเท่าไรก็จะเป็นผลพลอยได้ต่อนักศึกษาในภาคอุตสาหกรรมที่จบแล้วมีงานทำ ทางคณะก็จะนำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มากำหนดนโยบายในการรับนักศึกษามากขึ้น อีกส่วนหนึ่งนั้นปัจจุบันนี้ทางรัฐบาลได้มีนโยบายในการสนับสนุนด้านการศึกษา มาก นักศึกษาที่จบทางการศึกษาก็มีโอกาสจะสอบเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้มากขึ้น นักศึกษาจบแล้วมีงานทำมากขึ้นก็จะส่งผลให้เด็กสนใจเข้าศึกษาทางการศึกษามากขึ้น เพราะฉะนั้นก็จะเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงโดยตรงระหว่างนโยบายรัฐ เศรษฐกิจ สังคม ในทางตรงข้าม หากนโยบายของรัฐไม่สนับสนุน เศรษฐกิจ สังคม นักศึกษาจบแล้วไม่มีงานทำก็จะส่งผลกระทบต่อ นักศึกษาที่จะเข้ามาเรียน มีผลกระทบต่อปริมาณในการจัดการศึกษา ก็อาจทำให้ต้องมีการปรับนโยบายด้านการจัดการศึกษาใหม่ แต่ปัจจุบันรัฐสนับสนุนการขยายตัวทางการศึกษา การขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม แล้วเศรษฐกิจก็ดี ทำให้การบริหารจัดการศึกษาสามารถที่จะจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพแล้วก็ตอบสนองต่อภาคการศึกษา ภาคอุตสาหกรรมได้มากขึ้น ในส่วนของเทคโนโลยีและวัฒนธรรม ทางคณะได้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในและต่างประเทศในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาได้ออกไปฝึกงานและฝึกสอน เพื่อให้รู้จักใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เครื่องมือใหม่ ๆ เพราะในวันนี้การเรียนการสอนในหลักสูตร อย่างเดียวไม่เพียงพอ คณะจึงมีการแลกเปลี่ยนบุคลากรทั้งครูและนักศึกษา เริ่มจากการจัดให้มีการฝึกงานในต่างประเทศ อาทิ ในประเทศจีน อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ และในขณะเดียวกันก็รับเอานักศึกษาจากประเทศจีน อินโดนีเซีย ลาว กัมพูชาเข้ามาแลกเปลี่ยน เพราะการไปฝึกงานในต่างประเทศนักศึกษาจะได้เรียนรู้วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ได้ภาษา วัฒนธรรมการเป็นอยู่ กับคนต่างชาติ เพราะหลังจากที่นักศึกษาจบการศึกษาแล้วก็จะเป็นคนหนึ่งที่อยู่ในตลาดแรงงาน

ที่ไม่ใช่ในประเทศ แต่อยู่ในตลาดแรงงานของอาเซียน ดังนั้นทางคณะก็จะเติมเต็มโดยการมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทั้งอาจารย์และนักศึกษา นโยบายต่อไปที่จะเกิดขึ้นก็คือ นโยบายของการขับเคลื่อนของตลาดแรงงาน ตลาดแรงงานจะเป็นตัวกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา หรือ การเรียนการสอน ตลาดแรงงานมีความต้องการเด็กที่มีคุณลักษณะอย่างไร คณะก็นำมาปรับให้มีความสอดคล้องกันทั้ง Input Process และ Output นอกจากนั้นแล้วในส่วนของผู้สอนเองก็จะต้องออกไปทำงานแบบฝังตัวในหน่วยงานที่ตรงกับสาขาเพื่อเป็นการพัฒนาตนเองและฝึกปฏิบัติการวิชาชีพเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม

ผลจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากผู้รับนโยบาย ซึ่งเป็นคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของคณะ เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลการกำหนดนโยบายจากฝ่ายบริหารซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายได้ผลดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Factors) หรือปัจจัยด้านความต้องการ (Policy Demand) ในภาพรวมคณะมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าคณะมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อการกำหนดนโยบายของคณะฯ (SWOT) มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{x} = 4.01$) รองลงมาเป็นคณะได้จัดให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของคณะฯ ($\bar{x} = 3.75$) และคณะมีการสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรในการกำหนดนโยบายของคณะฯ ($\bar{x} = 3.72$) ตามลำดับ

2. ด้านปัจจัยกระบวนการตัดสินใจ (Conversion or Decision-Making Process) ในภาพรวมคณะมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าคณะมีกระบวนการให้มีตัวแทนบุคลากรภายในของคณะเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการเลือกนโยบายของคณะฯ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{x} = 3.74$) รองลงมาเป็นคณะคณะมีกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการเลือกนโยบายของบุคลากรภายในคณะฯ เช่น มีการประชาพิจารณ์หรือสอบถามความคิดเห็นก่อน ($\bar{x} = 3.70$) และคณะตัดสินใจการเลือกนโยบายของคณะฯ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ($\bar{x} = 3.70$) และคณะตัดสินใจการเลือกนโยบายของคณะฯ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 3.69$) ตามลำดับ

3. ด้านปัจจัยผลผลิตของนโยบาย (Outputs ในภาพรวมคณะมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นโยบายของคณะฯ ด้านการศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง มีประสิทธิภาพภายในระยะเวลาที่กำหนด มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{x} = 3.78$) รองลงมาเป็นนโยบายของคณะฯ ด้านการศึกษามีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ($\bar{x} = 3.76$) และนโยบายของคณะฯ ด้านการศึกษาตรงกับความต้องการของสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 3.75$) ตามลำดับ

4. ด้านปัจจัยที่เป็นผลลัพธ์ของนโยบาย (Outcomes) และผลย้อนกลับ (Feedback) ในภาพรวมคณะมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านโยบายของคณะฯ ด้านการศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติได้ตามวิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{x} = 3.69$) รองลงมาเป็นบุคลากรของคณะมีความเข้าใจในนโยบายของคณะฯ ด้านการศึกษา และสามารถนำไปปฏิบัติได้ในทิศทางเดียวกัน ($\bar{x} = 3.65$) และนโยบายของคณะฯ ด้านการศึกษาที่ประกาศใช้ อาจนำไปสู่การกำหนดนโยบายใหม่ได้ ($\bar{x} = 3.56$) ตามลำดับ

5. ด้านปัจจัยสิ่งแวดล้อม (Environments) ในภาพรวมคณะมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะฯ มากที่สุด ($\bar{x} = 3.87$) รองลงมาเป็น ด้านการเมืองส่งผลต่อการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะฯ ($\bar{x} = 3.74$) และคณะได้มีการนำผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี ไปใช้ในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.68$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในครั้งนี้ จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย คือ คณบดีและรองคณบดี พบว่า ส่วนใหญ่คณะได้มีการดำเนินการเป็นไปตามตัวแบบทฤษฎีระบบ (System Theory Model) ของอีสตัน (David Easton) และดาเยน (Thomas R. Dye) (Dye, 1995 ; Easton 1971) คือ มีกระบวนการการกำหนดนโยบายที่มีการพิจารณาความสอดคล้องกันระหว่างปัจจัยนำเข้า (Inputs/ Policy Demand) ปัจจัยกระบวนการตัดสินใจ (Conversion or Decision-Making Process) ปัจจัยด้านผลผลิตของนโยบาย (Outputs) ที่จะทำให้เกิดเป็นนโยบาย ปัจจัยที่เป็นผลลัพธ์ของนโยบาย (Outcomes) และสามารถส่งผลย้อนกลับ (Feedback) ไปสู่การพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง หรือกำหนดนโยบายใหม่ในครั้งต่อไปได้ประกอบด้วย คณะได้คำนึงถึงอิทธิพลของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environments) ซึ่งมีผลต่อการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของคณะทั้งทางตรงและทางอ้อมนอก ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของการกำหนดนโยบายที่ดีตามทัศนะของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2553) คือ 1) นโยบายที่ดีต้องมีเป้าหมายที่ส่งผลประโยชน์ถึงองค์การหรือประชาชนโดยส่วนรวมมากที่สุด 2) นโยบายที่ดีได้มาจากการถ่วงรองความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการ 3) นโยบายที่ดีควรครอบคลุมภารกิจทุกด้านและควรมีความสอดคล้อง สนับสนุนซึ่งกันและกัน ไม่ขัดแย้งกัน 4) นโยบายที่ดีควรประกอบด้วย เป้าหมาย แนวทาง และกลวิธีที่ดีดำเนินการได้เร็วที่สุด และเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด 5) นโยบายที่ดีนอกจากจะมีเนื้อหาเป็นหลักในการทำงานแล้ว เนื้อหาดังกล่าวควรจะเป็นหลักใน

การประเมินความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 6) นโยบายที่ดีจะเป็นข้อความที่ชัดเจน ถ่ายทอดไปสู่ผู้ปฏิบัติโดยง่ายและมีความเข้าใจตรงกัน

ผลจากการเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกับตอบแบบสอบถามจากผู้รับนโยบายหรือผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่เป็นอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ซึ่งจากการตรวจสอบยืนยัน ข้อมูล พบว่า ส่วนใหญ่มีการรับรู้และได้ปฏิบัติตามนโยบายของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายกำหนด ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากกระบวนการกำหนดนโยบายของผู้บริหารที่เป็นไปตามหลักทฤษฎีระบบ นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. คณะควรมีการกำหนดนโยบายให้ครอบคลุมในทุกภารกิจด้านการจัดการศึกษา รวมถึงควรมีการกำหนดนโยบายเชิงรุกเพื่อให้มีความสอดคล้องกับแผนและตัวชี้วัดด้านการประกันคุณภาพ
2. คณะมีแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อรองรับสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ยังไม่เห็นถึงกระบวนการพัฒนาที่ทำให้เกิดความยั่งยืน
3. ในขั้นตอนของกระบวนการนำเข้า คณะยังขาดข้อมูลในส่วนของการต้องการของชุมชนท้องถิ่นที่อยู่รอบมหาวิทยาลัย และขาดความต้องการของสังคมในภาคประชาชน ว่าสังคมมีความต้องการอย่างไร
4. คณะยังขาดเครือข่ายองค์กรในขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายตาม ตัวแบบการกำหนดนโยบาย ตัวแบบทฤษฎีระบบ (System Theory Model)
5. คณะควรมีผลงานวิจัยหรือผลการตรวจสอบความสอดคล้องของนโยบาย และมีกระบวนการจัดเก็บเป็นข้อมูลที่เป็นระบบ
6. คณะควรเพิ่มกระบวนการในการผลักดันนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม
7. คณะควรมีการจัดหาทรัพยากรด้านครุภัณฑ์ด้านการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอ และทันสมัยเพื่อรองรับการทำงานด้านการบริหารจัดการศึกษาในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนของผู้ที่มีผลกระทบจากนโยบาย ในส่วนที่เป็นนักศึกษา สถานศึกษา สถานประกอบการ และความต้องการจากตลาดแรงงานและสังคม
2. ควรมีการศึกษาควบคู่ไปกับการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ
3. ควรมีการศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้ได้มุมมองในหลายมิติ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

- กนก วงษ์ตระหง่าน. (2556). “**งบประมาณการศึกษาไทยมากที่สุด ในกลุ่มอาเซียน แต่เอนคุณภาพดิ่งเหว**”. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 04 กันยายน พ.ศ. 2556 <http://www.oknation.net>.
- คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. (2555). **แผนปฏิบัติการ 4 ปี พ.ศ. 2555 – 2558 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สันติสุข ภูศรีโสม. (2554). **ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิทยากร เชียงกูล. (2550). “**รายงานสภาวะการศึกษาไทย 2554-2555**”. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 04 กันยายน พ.ศ. 2556 จาก <http://www.bangkokbiznews.com>.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2553). **การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิดและกรณีศึกษา**. ขอนแก่น : คลังน่านาวิทยา.
- Dye, Thomas R. (1995). *Understanding Public Policy*. Englewood Cliff, New Jersey: Prentice Hall.
- Easton, David. (1971). *The Political System: An Inquiry into the State of Political Science*. (2nd ed). New York : Knopf.